N. 22.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE DNIA 17. Marca V. S. ROKU 1806.

ROSSYA.

WILNO VS. 17 Marca. Minister wewnętrznych nteressów Graf Koczubey pisał do JP. Matusewicza Professora w tuteyszym Uniwersytecie, donosząc: że J. J. Mość raczył iemu darować i przesłać pierścień bryllantowy, w nadgrodę podiętych trudów w opatrywaniu chorych przy Wileńsko rycerskiey szkole i domie edukacyinym, bez żadney za to płaty; iak zaświadczył Litewski Gubernator woienny G. Kawaleryi Baron Bennigsen.

S. PETERSBURG. VS. 6 Marca. Majorowie artylleryi: Delagarde, Parfienew, Wasilew zostaią Podpółkownikami. Kommendantami półków: Wielikołuckiego muszkietyerów Półkownik Schreider; Estlandzkiego muszkietyerów Podpółkownik Percow; garnizonu artylleryi w Ryskiey cytadelli GM Ułanow. Półkownik Bruhl umieszczony w 8 półku artylleryi.

Wyznaczeni Prezydentami Sądu głównego: w Kiiowie 1 departamentu Zaleski, 2 Morzkowski; w Mińsku 1 Ginter, 2 Wańkowicz; w Grodnie 1 Daszkiewicz, 2 Andrzeykowicz; w Czernihowie 1 Miłoradowicz, 2 Hubczyc; w Wilnie 1 Kostrowicki, 2 Laudański; Wołyńskiey Gubernii 1 Boczyński, 2 Teleżyński.

Dworu leib Medyk aktualny stanu Konsyliarz Frank zasiadać będzie w głównym szkół rządzie. Kaukazkim Wice Gubernatorem został stanu konsyliarz Rożnow. Nowhorodzki Gubernator cywilny Riabinin na własną prożbę uwalnia się od służby z pensyą, dopóki innego urzędu nie otrzyma.

Nadgradzaiąc obywatelską pracę i zasługi, J. J. M. ozdobić raczył orderem S. Włodzimierza osoby nast. 2 Klassy krzyż otrzymali: Miński Gubernator cywilny Karnieiew, Dyrektor leśny Gablic. 3 Klassy: Kiiowski Gubernator Pankratiew; Aktualni stanu Konsyliarze: Pellisier; X. Urusow, Lechawago, Tozłukow, Romanowski; stanu Konsyliarz Temsen, GM. Szirkow. 4 Klassy GM. Grekow; stanu konsyliarze: Ergolski, Prażewski, Wulf, Uszakow, Sachnowski, Awerkiew, Jhnatiew; Aleksieiew, Jwaszkin, Jhnatiew, Zielenin, Ławrow, Nilow, Stalipin, Dunast, Miller, Makarow, Rozenberg, Paskowski, Letiagin, Stepanow, Choppe, Meder, Zmiewski, Sacharow, Swiesznikow, Mokruszyn, Chitrowo, Ponomarew, Łużański. GM. Hołubcow, Konsyliarz woienny Sapożnikow, Major Slizunow; z korpusu kadeckiego Gotowcow, Perski.

Wybrani od obywatelów urzędnicy, którzy więcey nad 3 termina postanowione obowiązek pełnili. Marszałkowie Szlacheccy, Wołohodzkiey Gubernii Ostołopow, Tulskiey Grigorow, Chanikow, Czernihowskiey Rosławiec; Orenburgskiey Riczkow, Tulskiey Rudniew, Moskiewskiey Sawełow, Ekaterynosławskiey Maiewski, Tulskiey X. Wołkoński, Czernihowskiey Chorąży Wieleński.

Za służbę 35 letnią: Wice Admirał Fomin, GM. Knobel, Steter, Dusterl, Kit; aktualni stanu konsyliarze: Niżehorodcow, Leontiew, Safonow; stanu konsyliarze: Jwanczyn, Chalkiopow, Mordwinow, Andreianow, Jlin; Półkownicy: Pereświetow, Gebauer, Bedriaga, Schreiders; Konsyliarze: Szwykow, Focht, Błochin, Jwanow, Gorstal, Schwartzenberg, Tichanow, Gillebolt, Wasilew, Jewlew, Karpow.

Aktualnemu taynemu Konsyliarzowi, Senatorowi, głównemu poczt Dyrektorowi przez reskrypt oświadczono ukontentowanie naywyższe za utrzymany porządek w departamentach, udzielnym i pocztowym z korzyścią dla skarbu, za dobre urządzenie dóbr, i troskliwość o pożytki włościan, za pomnożenie dochodów pocztowych nad przeszłe lata, za regularne użycie summ wiele milionów przenoszących. Rozkazał Monarcha oświadczyć ukontentowanie swoie pomocnikom Ministra w departamencie udzielnym i pocztowym, niemniey Poczt Dyrektorom, szczególnie zaś Petersburgskiemu i Moskiewskiemu.

Dyrektor kancellaryi Ministra oświecenia Martinow ozdobiony orderem S. Anny 2 Klassy.

Jmperatorowa Jmść Marya, WW. XX. Mikołay i Michał, WW, XX. Katarzyna i Anna, d. 3 w dworskim kościele przystępowali do taiemnic Swiętych.

AUSTRYA.

WIEDEN 7 Marca. G. Kawaleryi, dawniey kommendant dzierżaw Austryackich we Włoszech, Graf Bellegarde, został kommendantem Austryi wewnętrzney, na mieyscu G. Starray, który z pensyą uwolnionym iest od służby. GM. X. Hohenlohe otrzymał rangę GL. Umarli z armii Cesarskiey GL. Fleischer, GM. Diesbach, Półkownicy: Knesewich, Bechard, Link.

Z rządem Francuzkim zrobiono umowę, ażeby po zakończoney woynie powracali z obustron do mieysc poselskich, którzy przed zaczęciem kroków nieprzyiaznych ten urząd sprawowali, to iest: Lacchefoucault do Wiednia, Graf Cobenzl do Paryża.

Klasztor XX. Cystersów Wąchocki w Gallicyi, powodowany gorliwością o dobro powszechne, używaiąc chwalebnie dochodów gospodarstwem i oszczędnością powiększonych, w gimnazyum sobie powierzoném konwikt założył; w którym utrzymywać będzie wiecznemi czasy, własnym nakładem 8 młodzieńców, daiąc im mieszkanie, stół, odzienie, książki, lekarstwa. Gubernator prowincyi wyznaczać będzie 4 osoby do tego funduszu z synów Officyalistów uboższych; inne 4 wybierze zgromadzenie klasztorne z ubogiey szlachty Gallicyiskiey. Rząd zaświadcza, iż Przeor Rupkiewicz, nietylko urządził ten konwikt, aleteż nakłonił współbraci, ażeby po zakończonych naukach w gimnazyum, 2 naypilnieyszych uczniów klasztor wysyłał do główney szkoły w Krakowie, daiąc każdemu corocznie po 250 zł. ryń, Tak pożyteczny fundusz gdy naylepiey odpowiada troskliwości Franciszka 2 o dobro i oświecenie młodzi kraiowey; Monarcha nie tylko potwierdził, aleteż całemu zgromadzeniu naywyższe ukontentowanie oświadczywszy, Przeora honorowym medalem złotym na łańcuszku ozdobił; dzieło zaś iego za wzor naśladowanie godny w całém państwie ogłosić kazał.

W stolicy Czeskiey Pradze d. 25 lutego umarł żołnierz naystarszy woysk Austryackich Franzel, maiąc lat 104 zakończonych. Czech rodowity, służył naprzód lat 47 w regimencie Kollowrath, poźniey przy twierdzach Pragskich zostawał lat 36, co czyni ogólney służby iego lat 83, Zawsze zdrów i czarstwy, przed 2 laty dopiero zaczoł upadać na siłach.

Rapporta przysłane z Triestu i Fiume donoszą o przechodzie woysk Francuzkich. Do ostatniego z miast położonych wyżey wkroczywszy G. Molitor na czele 6 t. żołnierza, zamyślał dalszą podróż do Weneckiey Dalmacyi morzem odprawić. Lecz uwiadomiony, że blizko brzegów tey prowincyi krążą zbroyne okręta Angielskie czekaiąc nieprzyiaciela, wysłał do zamierzonego mieysca woysko swoie 2 kolumnami, z których, 1 na Zeng, 2 na Gospich pociągneła.

Do Fiume przed kilko d. zawineły w znaczney liczbie statki, na których z miasta Wenecyi i mieysc innych traktatem Presburgskim ustąpionych, wyprowadzili Austryacy żołnierza, urzędników cywilnych, artylleryą, ammunicye, własność wszelką. Zegluga d. 15 trwała, i bardzo niebezpieczną była; przez ten cały przeciąg czasu morze Adryatyckie wiatrami burzliwemi nad zwyczay wzruszone, wśrod deszczów i nawałności, obecną i nieuchronną zgubą okrętom i ludziom groziło. Szczęśliwym iednak przypadkiem zakończyło się na postrachu wszystko; ludzie i statki bez szkody naymnieyszey

do brzegu trafiły. Molitor posyłaiąc lądem żołnierza do Dalmacyi, zawady obozowe morzem prowadzić kazał; statki do tego użyte płyną iak naybliżey brzegu, nie oddalaiąc się na głębinę dla boiaźni Anglików; przez co żegluga wprawdzie bezpieczna, staie się długą i przykrą.

Arcy X. Ferdynand następca tronu, w d. poprzedzaiący doroczną pamiątkę narodzenia Franciszka 2, bawiąc w Caschau pisał do Biskupa mieyscowego. Jutro, powiada, obchodziemy wielką pamiątkę i miłą. Syn starszy, z poddanych oyca moiego pierwszy, przyidę do świątyni błagać Naywyższego, ażeby panuiącego tak wielu narodom utrzymał w zdrowiu i pomyślności przez naydłuższe lata. Nadzwyczayne zdarzenia oddalaiąc mnie w czasach dzisieyszych od rodziców, sprowadziły pośród Węgrzynów; wierności waszey poruczony zostałem. Od d. 20 listopada bawiąc w tém mieście, gdy iuż powrócił nam pokóy, postanowiłem d. iutrzeyszy uczcić pobożnym uczynkiem. Posyłam 700 zł. ryń. i proszę Pasterza, ażeby tę summę rozdał, moiém i rodzeństwa imieniem, ludziom prawdziwie ubogim.

Baron Thugut odebrał od Cesarza rozkaz ułatwiać niektóre interessa polityczne, dopomagaiąc Ministrowi Stadion, który w departamencie zagranicznym dziś nadzwyczay ma wiele zatrudnienia. Z Semlina iest wiadomość niepewna, że Belgrad Serwianom bramy otworzył. X. Lichtenstein poddanym swoim w dobrach Morawskich woyną wyniszczonym, nietylko podatek całoroczny odpuścił, aleteż znaczne summy rozdał potrzebuiącym wsparcia i ratunku Process G. Mack, Aversberg i kilku innych wodzów ma być wkrótce ukończony.

PRUSSY.

BERLIN 15 Marca. Zabawiwszy d. kilka w stolicy naszey Margrabia Lucchesini wyiechał powracaiąc do Paryża. Alopeus Poseł Rossyiski, imieniem Jmperatora Jmci całey Rossyi oddał Ministrowi gabinetowemu Hardenberg krzyż i gwiazdę bryllantową orderu S. Andrzeia, D. 11 umarł tu Poseł Wurtembergski Baron Mylius. W 13 r. życia swoiego był żołnierzem; zasługą doszedł wysokich stopniów, GL. i G. kwatermistrza Cyrkułu Szwabskiego; r. 1798 ozdobiony orderem orła czerwonego.

Dziś Fryderyk 3 z Królową, z bracią i całym dworem powrócił z podróży odprawioney do Schwedt i Stettina. Stanowszy d. 6 w pierwszém z tych miast, nazaiutrz rano przypatrywał się ciągnącey dywizyi woysk Rossyiskich, pod kommendą Graffa Tolstoy, która na blizkiey równinie, czyniła popis dokładnie i szykownie. Monarcha oświadczywszy ukontentowanie, zaprosił na śniadanie Officyerow; potém przeprowadzał woysko przez miasto. Powróciwszy do miasta trzymał do chrztu córkę GM. Pelet. D. 8 rano wyiechał do Stettina. Gdy wkraczał do miasta, 3 kroć ognia dano z armat wałowych; zabawił Fryderyk 3 do d. 11, dopóki woysko Rossyiskie, 20 t. ludu przenoszące nie przeszło za Odrę. Przez cały czas kommendantów i i Officyerów zapraszano na bale i biesiady.

G. Kawaleryi Minister Schulenburg wyiechał powtórnie do Hannoweru. W departamencie Poznańskim r. 1805 narodziło się dzieci płci oboiey 30637, umarło osob 25755. Między któremi 4 były, co widziały 3 wieki, maiąc po lat 115. Zaślubionych par 4971. Szczepienie ospy krowiey podziśdzień mało tam znaiome, gdyż z naturalney umarło ludzi 2533.

Po wyieździe Konsyliarza Nagler, który ma podawać w obcą dzierżawę kray Anspach, wysłani są z równey pobudki od rządu naszego Konsyliarze Rappard i Chambrier do Neufchatel i Wesel. Francuzi z Hameln ustąpią w Marcu teraz idącym.

Z Wesel odbieramy wiadomość, że w tém mieście, i całém Xięstwie Cliwii pozostałém na prawym brzegu Renu wielkie są poruszenia. Skarbową własność upakowano. Magazyny, artylleryą, ammunicye, archiwa lądem i wodą wkrótce przewozić będziemy do Hameln. Garnizon Pruski czeka ostatniego rozkazu do wyciągnienia z prowincyi; kommissarze wyznaczeni do oddania twierdzy Francuzom, kassy Królewskie zamknięto. Wszyscy czekaią ostatnich rozkazów od Ministra Haugwitz. D. 23 Marca dzieło ma być dokonane; kray dostaie się Batawom.

SZWECYA.

STOCKHOLM 28 lutego. Ażeby mieć wyobrażenie, iak kwitnący handel iest w Gothenburgu, dość wiedzieć, że w r. prz. do tego portu zawinęło okrętów, Szwedzkich nie licząc, 522, wyszło z niego na morze 346; narodowych statków przyszło 356, wysłano 359. Na tych wszystkich wyprowadzono za granicę: żelaza Szyffuntów 104 t. stali 989, śledzi beczek 15 t. Wschodnio Jndyiskich towarów, za 220 t. talarów, miedzi 142 t. Szyf. wiele drzewa, do budowli okrętowey zdatnego, tarcic, i innych produktów kraiowych. Znaiomy iest kanał Trolhetta, dzieło z wielką trudnością i kosztem wykonane za rządów Gustawa 3. Zegluga na nim coraz większy wzrost bierze, z początku ledwie kilkadziesiąt batów i innych statków przechodziło, daley kilkaset, w r. zaś nie dawno skończonym, liczyliśmy więcey 1200.

BRYTANNIA W.

LONDYN 28 lutego. Nie omylili się w rozumieniu Anglicy, że G. Baird i Kapitan Popham zasileni żywnością świeżą w Brezyliiskich portach, nie do uyścia rzeki Platy dla podbiiania Hiszpańskich osad, lecz do przygórka dobrey nadziei obrócą żagle. Dziś ztamtąd wiadomość przyszła, że ci wodzowie d. 8 Stycznia rano stanowszy przed portem, natychmiast lądować zaczeli, nie daiąc czasu nieprzyiaciołom do przygotowania długiey obrony. Czynili iednak odpor Batawowie, lecz przewyższaiącey sile ustępuiąc, pierzchnęli zostawiwszy na boiowisku 700 poległych, z naszey strony 240 zginąć miało. Zatém zwycięzca opanował Cap stolicę; Gubernator osady Janssens zgromadziwszy ocalonego z porazki żołnierza, ustąpił w głąb kraiu, który, iak wiadomo, rozciąga się daleko, zamyślaiąc podobno tam czekać posiłków spodziewanych. Jeden z Angielskich okrętów lin. od 74 armat, którego imie nie wiadome, zatonoł w porcie. Tę wiadomość miał przynieść statek od Kap. Popham wysłany po zwycięztwie, który d. 40 tylko żeglował. Czekamy iutro z Admiralicyi opisania dokładnieyszego; przypadek ze wszech miar ważny iest, i pomyślny Angielskiemu narodowi.

Stany Amerykańskie na wielokrotne przełożenia rządu Francuzkiego, rozkazały, ażeby odtąd żaden z poddanych RP. nie ważył się handlu prowadzić z Murzynami zbuntowanemi w S. Domingo, dostarczaiąc im żywność, broń, ammunicye, których używa Dessalines do utrzymania swoiey udzielności i władzy. Powszechne iest rozumienie, iż Kongres zastanawiaiąc się nie długo, zamieni w prawo proiekt wiadomy, w którym ieden z Reprezentantów radzi, aby RP. kiedyżkolwiek pod obronę wzieła żeglarzów swoich przeciw korsarzom woiuiących Mocarstw. Ten interes wielki iest, i do rozwiązania będzie trudny, zwłaszcza gdy Amerykanie, iak oświadczaią, utrzymać zechcą zbroyną ręką prawidło nowe, że na okręcie oboiętnym, towar wszelki, nawet nieprzyiaciela własny, iest oboiętnym; ieżeli upomną się o nadgrodę za statki zabrane, w różnych portach zatrzymane, skonfiskowane od różnych narodów; ieżeli nakoniec domagać się będą, ażeby maytków, rodowitych Amerykanów, iakimkolwiek sposobem do służby obcey wziętych, odesłano do oyczyzny. Politycy wnoszą, że te pretensye mogą zrodzić woynę nową.

Fregata Ariadna od uyścia rzek Elby i Weser przyprowadziła do Dunes więcey 100 okrętów przewozowych, na których znayduią się półki Angielskie i Niemieckie. Papiery nasze utrzymuią się od czasu dawnego na dobrym stopniu. Wiele przyłożyło się do wysokiey onych ceny oświadczenie Kanclerza skarbowego, względem nie powiększenia podatków od dochodu, i zachowania w całości kassy umarzaiącey dług publiczny. Zdrowie Króla coraz się polepsza.

W izbie wyższey niektórzy Parowie pytali się Ministrów, dla czego Lord Ellenborough zasiada w radzie Monarszey, co się iemu nie godzi, dopóki sprawuie urząd Sędziego, iak przepisała konstytucya. Odpowiedział Grenville, że ten mąż iest tylko konsyliarzem taynym, departamentu udzielnego nie maiąc; dotąd był zwyczay, że Sędziowie wielcy w radzie zasiadali. Po takiém usprawiedliwieniu, iednak Lord Bristol oświadczył, iż za d. kilka proiekt poda zaskarżaiący ten postępek, z którego nieukontentowanie oświadczyła rada Londynu wtenczas, gdy pisała do Króla wiadomą odezwę, dziękuiąc iż nowych Ministrów naznaczył.

Fregata Weymouth powracaiąc z Indyi wschodn. prowadziła 5 okrętów kompanii bogato ładownych. z z nią razem weszły do Porstmouth; 3 ostrzeżone, iż Linois czeka na Anglików pod wyspą S. Helene, do tegoż portu zawinęły; los ich niewiadomy. Z drugiey strony kupcy Angielscy skarżyć się nie przestaią na zuchwalstwo korsarzów nieprzyiacielskich; chociaż Admiralicya wielu fregatom i korwetom u brzegu zaleciła krążyć na zasłonienie handlu.

Słychać, że na mieyscu wszystkich prawie posłów, których Brytańnia W. u dworów zagranicznych trzyma, nowi będą wyznaczeni. Lordowie Catchart i Paget powróciwszy z Niemiec, prezentowali się Królowi. Od Admirałów naszych, Warren, Strachan, Duckworth, Thornborough, ścigaiących eskadry nieprzyiacielskie, niema dotąd wiadomości; co iest dowodem, iż Francuzi żegluią do Indyi wschodniey i zachodniey. Duckworth i Warren bez wątpienia udali się do wysp Antilskich; gdyż rząd był dawno przestrzeżony, że nieprzyiaciel w te strony wysyła znaczną potęgę dla podbicia osad naszych. Po złączeniu eskadr, Warren obeymie kommendę nayWyższą, iemu rząd poruczył bezpieczeństwo wysp cukrowych.

BATAWSKA RP.

HAGA 4 Marca. Dawnośmy wiedzieli, że Anglicy wydrzeć nam zamyślaią przygórek dobrey nadziei. Dokonał to przedsięwzięcie G. Baird i Kap. Popham. Dziś z Londynu wiadomość przyszła o smutném zdarzeniu dla Batawów. Gubernator Janssens dopełnił powinność swoią; lecz nie maiąc w załodze nad 2 t. żołnierza, oprzeć się nie mógł nieprzyiacielowi, który 7 t. zbroynych wysadził na ląd. Odnieśli więc łatwo Anglicy zwycięztwo; wódz nasz opuściwszy Cap miasto, z garstką pozostałego ludu, cofnoł się w głąb osady na północ. Lądowanie do skutku przyszło d. 8 stycznia; przy wysiadaniu na brzeg walczyły obie strony z uporem; strata u nas większa, gdyż nieprzyiacielskie okręta zbliżywszy się do lądu, Batawów porażały. D. 10 miasto Cap o kapitulacyą prosiło; zezwolił nieprzyiaciel, pod warunkiem, ażeby złożywszy broń garnizon w niewolę poszedł; co się wnet stało; żołnierzy iednak i starszyznę odesłać do oyczyzny przyrzekł Baird. Janssens do tego działa należeć nie chcąc, uszedł na czele 2 t. ludzi. Cała dziś nadzieia w eskadrze, którą do Indyi wschodniey z Brestu wysłano. Anglicy okręt lin. w porcie Cap stracić mieli, niewiadomo iakim przypadkiem utopiony.

Druga wiadomość z Londynu iest, że tam lękać się niektórzy zaczynaią nowych zatargów z Amerykanami; inni woynę maią prawie za ogłoszoną. Od brzegów naszych smutne przychodzą doniesienia. Wszystkie okryły się trupem i ułomkami okrętów zatonionych i rozbitych podczas nawałności strasżliwey, która niedawno 3 d. trwała. Między wielo statkami zginęły Amerykańskie 4. Podobne widowiska mieli na brzegach swoich Belgowie, Francuzi, Anglicy.

Straciwszy przygórek dobrey nadziei, lękamy się o inne dzierżawy RP. w Azyi. Wiadomo, iż Anglicy wielkie przygotowania uczynili w Madras i Bombay na podbicie wyspy Francuzkiey, do czego im pomagać będzie Baird zwycięzca; spoźnione przybycie iego, wyprawę przewlekło. Ztąd wszyscy razem udać się maią do Batawii, która słaby maiąc garnizon, bronić się może nie długo. Więcey tu zaszkodzi nieprzyiacielowi powietrze dla Europeyczyków niezdrowe, niż Batawski oręż. Wyznaczony G. Gubernatorem naszym na wschodzie Grasveld, przez Francyą i Hiszpanią pośpiesza do Lisbony, zkąd morzem uda się do Batawii na statkach obojętnych.

Zakłady u nas zaczęto stawiać, że powszechny pokóy wkrótce nastąpić może, do którego podziśdzień podobieństwa nie widziemy, czyniąc sami, u zprzymierzeńców i nieprzyiaciół widząc czynne przygotowania rokuiące dłuższą woynę. Artyllerya Batawska niedawno od brzegów Renu zprowadzona do Dordrecht, nagle rozkaz odebrała ciągnąć ku wschodnim znowu granicom RP. Senator G. Collaud kwaterę z Utrechtu przenosi do Arnheim. Słychać, że Król Pruski nam ustępuie twierdzę Wesel, i kray okoliczny, do którego tymczasem wkroczą woyska Francuzkie. Inni zwiastuią nowych Elektorów: Westfalskiego, Paderbornskiego, Fuldeńskiego, i bardzo znaczne rozszerzenie granic naszych od wschodniey strony. Lecz te wszystkie powieści dotąd bezdowodne, u nikogo wiary nie znayduią. Czasowi odkrycie prawdy zostawić trzeba.

FRANCYA.

PARYZ 4 Marca. D. 2 zgromadzenie prawodawcze zagaiło obrady swoie. Przybył do niego Napoleon sposobem dawniey używanym w podobnych zdarzeniach: miał mowę, w którey krótko wspomniawszy kampanią Niemiecką, doniosł o pokoiu zawartym z dworem Wiedeńskim; o bitwie przegraney w Trafalgar. Uwielbił stałość w przymierzu Króla Hiszpańskiego; oświadczył chęć przywrócenia pokoiu z Anglią, ieśliby ten narod chciał powrócić do zasad położonych w Amiens. Mówił o proiektach ułożonych przez radę stanu, które za cel maią odmiany i poprawy w administracyi; przyrzekł podatki gruntowe uciązliwe rolnikom zmnieyszyć, część onych przenosząc na tych obywatelów, którym większy maiątek dozwala używać wygod i zbytku.

O czynnościach armii wprowadzoney do Królestwa Neapolitańskiego doniesiono, że Józef Buonaparte d. 15 lutego wkroczył do stolicy, i usiłował uspokoić umysły obywatelów; nazaiutrz był na uroczystém nabożeństwie, i S. Januaryuszowi ofiarował kosztowny łańcuch. Tymczasem niektóre dywizye pośpieszały do Calabryi, inne do Apulii. W arsenałach nie znaleziono nad 200 armat, i 200 t. funtów prochu; więcey broni i ammunicyi zabrano na okręta, i do Sycylii odesłano. Zdarzył przypadek, iż fregata z 15 statkami przewozowemi płynąca do tey wyspy, nawałnością skołatana, powrócić musiała do brzegów Nepolitańskich, i szukać bezpieczeństwa pod batteryami przez Francuzów osadzonemi, naostatek spuścić flagę. Rzecz iest niewątpliwa, że rząd nasz zamyśla władzę swoią rozszerzyć do ostatnich granic półwyspu; nowa przeszkoda do przywrócenia pokoiu.

Ambassador Francuzki w Madrycie G. Beurnonville ciężko zachorował. Z tym dworem rząd nasz skryte i ważne prowadzi negocyacye; cel ich niewiadomy; zgadywamy, że rzecz idzie przynaymniey o uzbroienie na kampanią nast. flott Hiszpańskich; w czém X. Pokoiu pracuie, wsparty hoynością i ochotą narodu całego. Donieśliśmy, iakie ofiary czynią obywatele maiętnieysi. W Ferrolu Don Meneses Officyer służby morskiey 220 maytków umundurował własnym nakładem; Don Bringas 25 postawów sukna posłał do Cadix na odzienie dla tych, którzy w Trafalgar wszystko stracili.

W kraiu nowo nabytym dawniey Weneckim rozkazał Napoleon zaciągać 3 regimenta, regularney piechoty, strzelców konnych, i piechoty lekkiey, Velites zwaney.

Do wszystkich departamentów, gdzie umieszczeni byli ieńce Austryaccy, posłano zalecenie, ażeby ten lud był odprowadzony do oyczyzny, począłek bioręc od d, 1 kwietnia. Wielu pomarło, wielu dotąd iest chorych. W Dijon i po innych miastach, gdzie większe łazarety założono, rząd musiał używać naydzielnieyszych środków zapobiegaiąc, żeby choroba tu panuiąca nie przemieniła się w zarazę, i ze szpitalu do obywatelów nie przeszła. Gorączka szpitalna od lekarzów zwana równie Francuzom, iak nieprzyiaciołom była szkodliwą. Zwodził powszechność naszą ten, który głosił, że marsz nagły, w porze nawet zimney i wilgotney, przy wielorakim niedostatku, ochraniał żołnierza od choroby, i zdrowie iego utwierdzał. Smutne doświadczenie, widok niezliczonych szpitalów, które choremi dotąd napełniać się nie przestały, inaczey przekonywa. W tém przynaymniey dziś iest pewność, i umysły spokoyne, że zarazy lękać się nie powinni, którzy do szpitalów nie wchodzą.

Odebrane z Londynu wiadomości donoszą o uroczystym pogrzebie Pitta; 30 t. osob napełniało kościoł; więcey 200 t. liczono na ulicach. Ministrowie nowi dotąd nie obiawili co myślą. Chociaż wiele obiecywano, to pewna, że podziśdzień Fox nie wyrzekł słowa, pokoy.

Kardynał Ruffo pośpieszał do naszey stolicy, i iuż się znaydował w granicach Francuzkich, gdy rozkaz odebrał od rządu, wyiechać z kraiu. Ustąpił więc do Szwaycarów, zkąd uda się podobno do Wiednia, gdzie synowiec iego posłuie. Mówić zaczęto o podróży do nas Oyca S.

Minister sprawiedliwości wyrachował, że koszta processów kryminalnych po wszystkich narodu całego trybunałach, wyniosły r. prz. 7 mill. 246 t. franków. Summę rząd awansuie co kwartał, którą poźniey wracaią departamenta skarbowi publicznemu.

2 pierwsze tomy dzieł Ludwika 14 na świat wyszły.

Surowi nawet krytycy ducha w nich widzą tego Monarchy, gdyby nawet mieli iaką wątpliwość, że nie są pisane własną ręką iego.

Król Szwedzki przez Konsula swoiego Signeul przesłał znaczną nadgrodę w pieniądzach obywatelom miasta nadmorskiego Brieux, którzy w r. prz. tonący okręt Szwedzki ratowali.

Wnuk i następca Elektora Badeńskiego znayduie się od kilku d. w stolicy naszey. Doniesiono z Strasburga, że dywizya grenadyerów G. Oudinot powracaiąc z Niemiec, w Kehl przeszła na brzeg lewy Renu. Wyiowszy ten korpus i gwardyą, półk żaden nie wszedł do granic oyczystych.

Gubernator Victor Hughes między wielo osobliwościami, które przysłał do gabinetu historyi naturalney, umieścił beczkę pieprzu, który z Azyi przeniesiony niedawno, rozkrzewił się w Cayenne i Gwianie Francuzkiey, obiecuiąc tym osadom korzyść wielką w przyszłości.

Obywatele miasta Toulouse chcą u siebie wskrzesić, zgaszone rewolucyą zgromadzenia Akademickie, szczególniey zaś igrzyska zwane kwiecistemi, dla tego że na tych rozdawano kwiaty złote i srebrne Poetom kraiowym, których dzieła wybrani sędziowie uznali za naydoskonalsze.

Kardynał Fesch do Dyecezyi swoiey Lyońskiey przysłał z Rzymu list pasterski, w którym, iak inni iuż Biskupi niedawno uczynili, ubolewa nad zmnieyszaiącą się codziennie liczbą duchowieństwa; wzbudza gorliwość wiernych, która w dawnieyszych czasach utworzyła fundusze pożyteczne, te zaś przyczyniły się do cywilizacyi i oświecenia narodu.

Umarł przed kilko d. w tey stolicy uczony, dawniey Jezuita, Guenard. On r. 1757 odniosł pierwszą nadgrodę wymowy w Akademii Francuzkiey. Odtąd lat więcey 30 pracował usilnie nad zbiianiem wielu artykułów umieszczonych w Encyklopedyi, które znał przeciwnemi religii Chrześciańskiey. R. 1793 za rządów Jakobińskich, lękaiąc się, ażeby dzieło iego, wielu osobom znaiome, nie przyszło iakim sposobem do wiadomości tyrannów, spalił wszystkie rękopisma; i nigdy do zgonu bez wylania łez mówić nie mógł z przyiaciołami o tym przypadku.

WŁOCHY.

MEDIOLAN 26 lutego. Gdy bey Tunetański rozkazał obdarzyć wolnością Ligurów, którzy w małey liczbie poymani byli niedawno przez korsarzów iego, tym zalecaiąc surowie, ażeby się strzegli gwałtu wszelkiego; natychmiast Agent Francuzki Devoise oświadczył, że odtąd statki Tunetańskie mogą bezpiecznie zawiiać do portów Genueńskich.

Eugeniusz pozwalaiąc powracać do domów gwardyi narodowey, którą zwołano przy zagaieniu ostatniey kampanii, zatrzymał pod chorągwią kanonierów departamentu Mincio, wprowadzonych do Mantuańskiey twierdzy na zmocnienie załogi. J ci zawczora odebrali rozkaz, odeyść do familii swoich, tak że dziś prócz woyska regularnego, postaci woienney nie widać w kraiu.

Od granic Neapolitańskich odbieraiąc wielorakie doniesienia o czynnościach armii Włosko Francuzkiey, nie odebraliśmy podziśdzień odpowiedzi na pytanie dawniey wspomniane, względem kapitulacyi, przychylenia się do ugody garnizonów, lub odrzucenia oney, nastę͏pcy tronu.

Wiadomości przysłane z Dalmacyi przez Wenecyą w tém są zgodne, że Jussuf i Ibrahim Baszowie naznaczeni od Selima 3 naywyższemi wodzami potęgi Ottomańskiey w Europie, ieszcze nie zgromadzili cały pod Sophią. Co gdy się stanie, liczyć będą żołnierza 100 t. Celem ich wyprawy ma być, nie tylko przyprowadzenie Serwianów do posłuszeństwa Porcie, aleteż wydarcie Passwanowi Oglou przywłaszczonych kraiów, któremi spokoynie rządzi od lat kilku. Egipt na 3 części rozerwany. W niższey panuie Bey Elfy, maiąc przy sobie licznego żołnierza. W wyższym znayduią się inni Beiowie Mameluków na czele większey potęgi. Weśrodku to iest w stolicy Cairze iest Seid Ali namiestnik Sułtana, tego rozkazow słuchaią Egipcyanie na mil kilka około stolicy mieszkaiący.

Obywatele miasteczka Crispino w departamencie Po niszym, podczas ostatniey woyny zbroyną ręką ułatwili nieprzyiaciołom wtargnienie do oyczystego kraiu. Rząd ich wyioł z pod opieki prawa, wyzuł z przywileiów obywatelskich, ogłosił kolonistami oyczyzny nie maiącemi, poddał rządowi Szefa gensdarmów, i karze cielesney w takim przypadku, gdzie inni obywatele więzieniem tylko bywaią karani; naostatek na ratuszu kamień położyć kazano z napisem, że mieszkańce Crispino być przestali Włoskiemi obywatelami.

Do prowincyi dawniey Weneckich zabronione iest wprowadzenie towarów Angielskich. Avogadro Biskup Verony złożywszy tę dostoyność dobrowolnie, udał się do Neapolu, i wstąpił do zgromadzenia Jezuitów.

RZESZA NIEMIECKA.

RATISBONA 3 Marca. Była tu pogłoska, że miasto i Xięstwo nasze prawem tylko dożywotniém należeć miało do dzisieyszego pana, dostać się maiąc pod inne berło po śmierci iego. Elektor Arcy Kanclerz oświadczył, iż nie tylko sam, aleteż następcy Elektorowie Arcy Kanclerze kray sprawować będą wiecznemi czasy, według ustaw seymowych r. 1803. Ogłoszona iest umowa niedawno zawarta między domem Bawarskim i X. Thurn Taxis względem dochodów pocztowych, które ten otrzymał dla siebie i potomków płci męzkiey w Bawaryi i prowincyach do niey przyłączonych. Warunki iuż są wiadome. Elektor Arcy Kanclerz dokończył drugą część swoiego dzieła o wpływaniu kunsztów i nauk wyzwolonych do szczęśliwości powszechney. Monument sławnemu Kepplerowi w mieście naszém postawi artysta Doell z Gotha, z marmuru Carrare; na wierzchołku będzie półposąże złociste męża uczonego.

NORIMBERGA 7 Marca. Wczora dywizya woysk Francuzkich dawniey postawiona na przedmieściu, wkroczyła do miasta naszego; dziś drugą przysłał Bernadotte z oświadczeniem, iż ten postępek z woyskowych względów konieczny, bynaymniey naruszać nie będzie praw i udzielności miasta wolnego. Podobnym sposobem żołnierz Francuzki rozłożył się po wsiach do nas należących. Huzarowie Pruscy i batalion piechoty stoiące w kraiu Anspach, rozkaz odebrały odeyść do Erlangen. Z Munich donoszą, że Francuzkie woyska zupełnie iuż opuściły państwo Austryackie, zgromadzaiąc się na prawym brzegu Lech rzeki, gdzie zostać maią do pewnego czasu.

AUSZPURG 4 Marca. Dziś kommendant Francuzki G. René ogłosił, że powaga iego ustała w mieście naszém. Natychmiast Bawarski kommisarz Wiedmann imieniem Maxymiliana przyiół władzę cywilną, i przysięgę mieszkańcom wykonać rozkazał. Co gdy dopełnił Magistrat z ludem, Heroldowie ogłosili warunek traktatu Presburgskiego ściągaiący się do przyszłego losu Auszpurga. Prócz tey nowości, żadnych ieszcze odmian nie widziemy; główna kwatera woysk Francuzkich, lazarety utrzymuie miasto. Marszałek Berthier za kilka d. ma podróż przedsięwziąć z Munich do Paryża.

MUNICH 1 Marca. Soult który z 30 t. Francuzkiego żołnierza, stał dotąd między Lintz i Braunau, opuszczaiąc według umowy państwo Austryackie, zmierza przez Bawaryą ku Renowi. Artylleryą i zawady obozowe posłano w górę Dunaiu do Ulm, zkąd lądem będą przeprowadzone do Heilbron, ztąd znowu rzeką Neckar do Manheimu. Ney z 19 t. piechoty, 5 t. iazdy ma zostać w stanowisku obraném nad rzeką Lech między Schongau i Rain do niezamierzonego czasu. Zawczora tu przybyły G. Austryacki S. Vincent, po długiey rozmowie z Ministrem Berthier, pośpieszył do Paryża. Wspomniany Minister w przyszłym tygodniu wyiedzie do oyczyzny. W całey Bawaryi i innych kraiach okolicznych, żywność i wszelkie potrzeby kazano przygotować dla ieńców Austryackich, którzy wkrótce ze Francyi powracać będą do oyczyzny. Francuzkie woysko kommendy Marszałka Mortier nadspodzianie wkroczyło do Passau; garnizon Bawarski odebrał rozkaz przeyść ztamtąd do Tirolu. Półków naszych ieszcze nie dopełniono, według proiektu dawniey ogłoszonego, ażeby armia Maxymiliana głów 80 t. wynosiła.

FRANKFORT 5 Marca. Dotąd ieszcze niema pewności, co sprawiła w Paryżu deputacya ztąd wysłana staraiąc się o zmnieyszenie 4 millionowey kontrybucyi. W pieniądzach gotowych, żywności, furażach, suknie, iu żeśmy zapłacili przeszło 500 t. zł. ryn.

w WILNIE w DRUKARNI XX. PIAROW ROKU 1806 DNIA 17 MARCA SOBOTA